

REFERAT Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø d. 01-09-2025

Mødedato Mandag d. 01. september 2025 kl. 15:00

Mødested Mødelokale 1

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Drøftelse af plan for generationsforureninger.....	6
Præsentation og drøftelse af samlet forslag til grave- og interesseområder i det videre arbejde med I	11
Status på tilsyn i råstofgrave i første halvdel af 2025.....	17
Orientering om Miljø- og Fødevareklagenævnets stadfæstelse af den genvedtagne Råstofplan 2020	23
Orientering om Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse i klagesag om afslag på gravetilladelse..	28
Orientering om arbejdet med affaldssortering i Region Sjælland og Stena kontrakt.....	32
Vedtagelse af Klimahandleplan 2025-27.....	38
Udviklingsmidler til grøn omstilling 2025.....	43
Mødeplan 2026.....	48
Aktuelle sager.....	52
Næste møde.....	57
Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling mandag den 1. september 2025	60

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2024-10186

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-10186

Dok ID: 11936865

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Dagsorden blev godkendt.

Fraværende

Jorun Bech

Lars Lindskov

Kenneth Nielsen

Medlem

Medlem

Medlem

(A)

(M)

(A)

Bilag

.

Punkt 2: Drøftelse af plan for generationsforureninger

EMN-2022-10503

2 (Åben) Drøftelse af plan for generationsforureninger

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2022-10503

Dok ID: 12300035

Resumé

Første fase af indsatsen mod de 10 generationsforureninger i Danmark er iværksat. Fase 2 skal efter planen starte op i 2026 efter forudgående forhandling med staten om finansieringen.

Drøftelsen på udvalgsmødet indledes med et oplæg fra administrationen om de foreløbige overvejelser i forhold til fase 2 og 3.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter planen for generationsforureninger.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Generationsforureninger dækker over jordforureninger, der vil udgøre et problem i mange generationer fremover, og som koster mere end 50 mio.kr. at undersøge og oprense. Danske Regioner har efter input fra de fem regioner udarbejdet en liste over 10 generationsforureninger i Danmark:

Forurening	Region	Forureningens risiko
Høfde 42	Midtjylland	Målsat overfladevand
Cheminovas gamle fabriksgrund	Midtjylland	Målsat overfladevand
Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland)	Midtjylland	Målsat overfladevand
Kærgård Klitplantage	Syddanmark	Målsat overfladevand
Himmark Strand	Syddanmark	Målsat overfladevand
Grindstedværkets gamle fabriksgrund	Syddanmark	Målsat overfladevand
Collstropgrunden	Hovedstaden	Målsat overfladevand
Lundtoftevej	Hovedstaden	Grundvand
Naverland 26A og B	Hovedstaden	Grundvand
Vestergade 5	Hovedstaden	Grundvand

Region Sjælland har ikke indmeldt generationsforureninger, men har en eller flere kandidater til listen, herunder den tidligere Korsør Brandskole.

Den faseopdelte plan for generationsforureninger

I 2019 bad den daværende miljøminister regionerne om at udarbejde en samlet prioritering af indsatsen mod generationsforureningerne, og i marts 2020 sendte Danske Regioner den første faseopdelte plan til ministeren.

I takt med det øgede vidensniveau er planen justeret ad flere gange, og den seneste plan er fra 28. november 2024. Fase 1 er finansieret med 1,4 mia. kr., hvor hovedparten kommer via Finansloven for 2021 og Grøn Fond, mens en mindre del er fra private donationer.

Fase 1 omfatter:

- Oprensning på Kærgård Klitplantage, Høfde 42 og Himmark Strand samt indspunsning af Cheminovas gamle industrigrund.
- Undersøgelser og forberedelse af afværge ved Grindstedværkets gamle fabriksgrund og de tre grundvandstruende forureninger i Hovedstaden (Lundtoftevej, Naverland og Vestergade).
- Forundersøgelser og etablering af afskærende løsning ved Collstropgrunden.

Oprensningen ved Kærgård Klitplantage er tæt på at være færdig. Projekterne ved Høfde 42 og Himmark Strand er klar til oprensning i 2026 og forventes færdige i hhv. 2031 og 2027. Cheminovas gamle industrigrund er klar til indspunsning i 2026 og forventes færdig i 2026, mens den egentlige oprensning er omfattet af en senere fase.

De tre grundvandstruende forureninger i Region Hovedstaden er klar til oprensning, og projektet ved Grindstedværket forventes klar til oprensning i 2027. Selve oprensningerne ligger i en senere fase.

Ved Collstropgrunden er der gjort klar til etablering af afskærende dræn i 2026, mens en mere langsigtet løsning ligger i en senere fase.

Fase 2 omfatter efter den oprindelige plan syv projekter:

- Oprensning af de tre grundvandstruende forureninger i Region Hovedstaden og forureningen ved Grindstedværket.
- Undersøgelser ved Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland).
- Udvikling af langsigtet oprensningsløsning ved Collstrupgrunden.
- Udvikling af løsninger ved Cheminovas gamle fabriksgrund.

Fase 3 omfatter efter den oprindelige plan oprensning på Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland), Cheminovas gamle fabriksgrund samt Collstropgrunden. Prisen for denne fase kan ikke fastsættes, da den afhænger af udviklingsprojekterne i fase 2.

Fase 2 forventes at starte i 2026, mens opstarten af fase 3 endnu ikke er fastlagt. Finansieringen til fase 2 og 3 er endnu ikke afklaret.

Eventuelle nye kandidater til generationsforureninger er ikke omfattet af de tre faser.

Administrationens vurdering

Administrationen holder et oplæg på mødet, hvor den videre proces præsenteres med foreløbige overvejelser i forhold til fase 2 og 3.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget drøftede planen for generationsforureninger.

Fraværende

Jorun Bech
Lars Lindskov

Medlem
Medlem

(A)
(M)

Bilag

.

Punkt 3: Præsentation og drøftelse af samlet forslag til grave- og interesseområder i det videre arbejde med Råstofplan 2026

EMN-2023-09674

Bilag

Forslag til udlæg af nye graveområder i forslag til Råstofplan 2026

Høringssvar vedrørende forslag til graveområder i forslag til Råstofplan 2026

Forslag til udlæg af nye interesseområder i forslag til Råstofplan 2026

Høringssvar vedrørende forslag til interesseområder i forslag til Råstofplan 2026

3 (Åben) Præsentation og drøftelse af samlet forslag til grave- og interesseområder i det videre arbejde med Råstofplan 2026

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2023-09674

Dok ID: 12313787

Resumé

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø orienteres om de grave- og interesseområder, der arbejdes videre med til udkast til forslag til Råstofplan 2026, som fremlægges for udvalget i oktober 2025. Administrationen har gennemført partshøring for ni mulige nye graveområder og otte mulige nye interesseområder for sand, grus og sten, som kan indgå i forslag til Råstofplan 2026. Graveområderne er udvalgt på baggrund af Regionsrådets godkendte principper for udpegning af nye graveområder. Interesseområderne er udvalgt på baggrund af viden om råstofressourcen via kortlægning og via forslagsstillere i 1. høring.

Indstilling

Administrationen indstiller, at præsentationen af de udvalgte ni forslag til nye graveområder og de otte forslag til nye interesseområder drøftes.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede den [1. april 2025](#), at der skal udarbejdes en ny Råstofplan 2026 for forsyningen med råstoffer. Råstofplanen skal opfylde råstoflovens krav om råstof til mindst 12 år. Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø har drøftet planen på fire udvalgmøder. Udvalget har drøftet planens overordnede rammer med fokus på borgerhensyn og dialog. Grave- og interesseområder er drøftet, og det er besluttet at udlægge råstoffer til ca. 14,5 år. Udvalget har den 16. maj på været på bustur for at se flere af de nye mulige graveområder.

I sagen fremstilles forventede forslag til nye interesse- og graveområder. Et interesseområde er en langsigtet reservation af et areal, hvor der er viden om, at der findes råstoffer. Interesseområdet kan i en fremtidig ny råstofplan udpeges til graveområde, det kan dog være langt ude i fremtiden. Et graveområde er et areal, hvor det kan forventes, at der kan gives tilladelse til indvinding, hvis der søges om det. Inden en tilladelse, foretages grundig sagsbehandling med flere høringer, dialog, miljøscreeninger eller miljøvurderinger. Vægtige grunde i dette arbejde kan dog betyde, der ikke kan gives tilladelse.

Administrationen vil på mødet mundtligt give et overordnet oplæg om områderne.

Valg af graveområder

Forslag til graveområder, som medtages i forslag til Råstofplan 2026, er udarbejdet på baggrund af de politiske drøftelser og de lovbundne rammer. Graveområderne gennemgås på mødet. Valg af de nye graveområder tager udgangspunkt i tre principper vedtaget af Regionsrådet. Principperne er:

1. Der er god dokumentation for råstofforekomsten (udstrækning, mængde og kvalitet)

2. Udpegning af nye graveområder kan ske i områder med knaphed på råstoffer med hovedfokus på:
 - a. At udlæg af nye graveområder sker for at opnå en mere jævn geografisk fordeling af graveområder i hele regionen. Det mindsker transportafstand og styrker lokal forsyning.
 - b. At nye graveområder lægges i tilknytning til eksisterende grave, så der sikres hurtigst mulig færdiggravning og efterbehandling af området.
3. Hensynet til natur, miljø, naboer og bysamfund, kulturarv og byudvikling tilgodeses bedst muligt.

Administrationen har vurderet og vægtet faglige- og lovbundne kriterier for råstofforsyning og erhvervshensyn, kvalitet af råstofferne, deres anvendelse og markedets behov.

Forslag til graveområder i Råstofplan 2026

Graveforslagene omfatter udvidelser af syv eksisterende graveområder og udlæg af to nye graveområder. De ni forslag med ha og antal parthøringssvar er:

1. Udvidelse af Stenrand delgraveområde, Kalundborg kommune, 18 ha, 8 høringssvar
2. Udvidelse af Glim delgraveområde, Lejre kommune, 80 ha, 5 høringssvar
3. Nyt graveområde ved Herrestrup, Odsherred kommune, 13 ha, 6 høringssvar
4. Udvidelse af Munke Bjergby delgraveområde, Sorø kommune, 77 ha, 4 høringssvar
5. Udvidelse af Kaldred delgraveområde, Kalundborg kommune, 20 ha, 14 høringssvar
6. Udvidelse af Saltofte-Tjørntved, graveområde ved Stenlille, Sorø kommune, 17 ha, 23 høringssvar
7. Udvidelse af Bregninge delgraveområde, Kalundborg kommune, 31 ha, 6 høringssvar
8. Nyt graveområde ved Vigersted, Ringsted kommune, 78 ha, 66 høringssvar
9. Udvidelse af Lynge delgraveområde, Sorø kommune, 12 ha, 5 høringssvar

De ni områder er på ca. 346 ha med råstoffer til ca. 4 års indvinding. Sammen med ressourcerne i de eksisterende graveområder vil der i en ny råstofplan være til ca. 14,5 år, hvilket opfylder råstoflovens krav om forsyning til mindst 12 år.

Høringer og miljøvurderinger

Som grundlag for udarbejdelsen af forslag til Råstofplan 2026 har administrationen gennemført partshøring af bl.a. kommuner, lodsejere og naboer til ni mulige nye graveområder. Derudover er der gennemført partshøring for udkast til miljøvurdering af områderne.

Der er indkommet i alt 137 partshøringssvar, hvor enkelte er underskrevet af flere borgere. 41 af svarene er uopfordrede høringssvar fra borgere og andre, der ikke er udpeget som parter af regionen. Administrationen har valgt at behandle de uopfordrede høringssvar og tage højde for de oplysninger, der er i svarene.

Det gennemgående tema i høringssvarene er bekymring for ejendomsværdi, støv, støj, vibrationer samt øget trafik med risiko for bløde trafikanter. Herudover er der bemærkninger om risikoen for påvirkning af natur, landskab og drikkevand. Disse påvirkninger er også belyst i

miljøvurderingerne, hvor konklusionen er, at de kan reguleres og imødegås gennem vilkår i en råstofstilladelse. I forbindelse med behandling af en eventuel senere graveansøgning, er det muligt at gå mere i dybden med de forskellige miljøpåvirkninger, f.eks. udarbejde mere detaljerede miljøvurderinger og mere inddragelse af naboer.

Administrationen vurderer, at partshøringen ikke giver anledning til generelle ændringer af de foreslåede graveområder og de overordnede konklusioner.

Se de to *vedhæftede* bilag: Udlægning af nye graveområder i forslag til Råstofplan 2026 og Partshøringssvar vedrørende nye graveområder.

Forslag til interesseområder i Råstofplan 2026

På baggrund af kortlægning og indkomne forslag i de indledende høringer for Råstofplan 2026 foreslås, at der udpeges interesseområder. Grundet den stramme tidsplan er otte interesseområder medtaget, og de er udvalgt ud fra en eller flere af disse forudsætninger:

- Det er et større areal
- Der er kortlagt en ressource
- Det er et selvstændigt areal (ikke knyttet til eksisterende interesse- eller graveområde)
- Der er geografisk spredning

Interesseområderne er:

1. Kaldred, Kalundborg kommune, 40 ha, 6 høringssvar
2. Viskinge, Kalundborg kommune, 129 ha, 6 høringssvar
3. Keldsømade, Slagelse Kommune, 58 ha, 8 høringssvar
4. Kirke Sonnerup Lejre Kommuneråde, 43 ha, 4 høringssvar
5. Herslev, Lejre Kommune, 177 ha, 38 høringssvar
6. Bromme, Sorø Kommune, 45 ha, 3 høringssvar
7. Sophienholm, Holbæk Kommune, 10 ha, høring pågår
8. Vigersted, Ringsted kommune, 44 ha, hørt ved forslag til graveområde, 66 høringssvar

Det gælder for alle de otte områder, at der findes råstoffer af god kvalitet og i en relevant mængde. Tilsammen udgør interesseområderne 546 ha.

Høringer og miljøvurderinger

Som grundlag for udarbejdelsen af forslag til Råstofplan 2026 har administrationen gennemført partshøring for otte mulige ny interesseområder og udkast til miljøvurdering af disse. I et enkelt område afsluttes partshøringen af miljøvurderingen først medio september.

Der er indkommet i alt 130 partshøringssvar. Enkelte er underskrevet af flere borgere. Herudover har regionen modtaget 56 uopfordrede høringssvar fra borgere og andre, der ikke er udpeget som parter af regionen. Administrationen har valgt at behandle de uopfordrede høringssvar og tage højde for de oplysninger, der er i svarene.

Administrationen vurderer, at partshøringen ikke giver anledning til generelle ændring af interesseområderne og overordnede konklusioner. I forhold til miljøvurderingerne er der på baggrund af høringssvarene, foretaget justeringer i flere af miljøvurderingerne.

Se de to *vedhæftede* bilag: Udlægning af interesseområder i forslag til Råstofplan 2026 og Partshøringssvar vedrørende interesseområder.

Den videre proces

Sagen drøftes i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø. Administrationen indstiller, at de ni forslag til graveområder, og de otte forslag til interesseområder fastholdes i det videre arbejde.

Regionsrådet og Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø kan fortage ændringer i de foreslåede grave- og interesseområder ved den samlede fremlæggelse i Regionsrådet den 2. december 2025, hvor det skal beslutes at sende forslag til Råstofplan 2026 i offentlig høring. Alternativt kan der afventes høringen i 2026 af den samlede plan og høringssvar fra alle parter i Region Sjælland og vurderes i forbindelse med fremlæggelse af endeligt planforslag til godkendelse medio 2026. Der vil blive afholdt borgermøder under den offentlige høring.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget drøftede præsentationen af de ni forslag til nye graveområder og de otte forslag til nye interesseområder.

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)
Flemming Damgaard Larsen	Medlem	(V)

Bilag

1. Forslag til udlæg af nye graveområder i forslag til Råstofplan 2026 (DokID: 12328159 - EMN-2023-09674)
2. Høringssvar vedrørende forslag til graveområder i forslag til Råstofplan 2026 (DokID: 12328929 - EMN-2023-09674)
3. Forslag til udlæg af nye interesseområder i forslag til Råstofplan 2026 (DokID: 12328927 - EMN-2023-09674)
4. Høringssvar vedrørende forslag til interesseområder i forslag til Råstofplan 2026 (DokID: 12328930 - EMN-2023-09674)

Punkt 4: Status på tilsyn i råstofgrave i første halvdel af 2025

EMN-2021-00177

4 (Åben) Status på tilsyn i råstofgrave i første halvdel af 2025

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2021-00177

Dok ID: 12269823

Resumé

Der er stort fokus på, at indvindingen af råstoffer foregår med mindst mulig gene for omgivelserne, og at råstoftilladelsens vilkår overholdes. Tilsyn med råstofgravene og håndhævelser, hvis der sker overtrædelse af tilladelsernes vilkår, er redskaber i dette arbejde. Antallet af udførte tilsyn i 1. halvår 2025 er 43. De samlede mål for antallet af tilsyn forventes opfyldt.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø orienteres om status for tilsynsarbejdet i første halvdel af 2025.

Der er 65 aktive råstofgrave i Region Sjælland med 89 gældende gravetilladelser, da en grav kan have flere tilladelser. Hvert år meddeles nye gravetilladelser, mens andre gravetilladelser afsluttes med godkendelse af efterbehandling.

Behovet for tilsyn vurderes løbende, og de anslåede mål varierer fra år til år.

I 2025 forventes de ordinære tilsyn udført som målsat. Tilsynsfrekvensen for ordinære tilsyn i store råstofgrave er fortsat årlig og i de mindre råstofgrave hvert andet år.

Der forventes et antal ekstraordinære tilsyn svarende til de foregående år (se tabel 1). Antallet er dog afhængigt af behov. Fokus for de ekstraordinære tilsyn er fortsat på støj, støv, driftstider, oplag, overholdelse af gravegrænser samt efterbehandling. Naturbesigtigelser udgør en betydelig del af de ekstraordinære tilsyn.

I de 14 råstofgrave, som har §52-dispensation til tilførsel af jord, føres mindst et årligt tilsyn målrettet vilkår efter jordforureningsloven.

Tabel 1: Foreløbig status for 2025

Tilsynstype	Mål for 2025	Udført i 2025 pr. 1/7	Tilsyn i 2024	Tilsyn i 2023	Mål for tilsyns-hyppighed
Ordinære tilsyn i store råstofgrave	10	3	9	8	Hvert år
Ordinære tilsyn i mindre råstofgrave	29	9	44	39	Hvert 2. år
Ekstraordinære tilsyn: - opfordret/uopfordret: - grave med særlig fokus (ingen i 2024 og 2025):	50*	28	59	67 0	Efter behov
§52 tilsyn	14	3	16	14	Årligt samt efter behov
I alt	103	43	128	128	

* forventede tal

Hvad betyder og indeholder de enkelte tilsynstyper?

Ordinære tilsyn:

Råstofgrave større end 50 ha, eller med en årlig indvinding større end 250.000 m³, får minimum et årligt ordinært tilsyn. For øjeblikket er 10 råstofgrave i denne kategori, hvilket er to mere end i de foregående år. For de mindre råstofgrave er tilsynsfrekvensen hvert andet år. Et ordinært tilsyn er oftest anmeldt, men kan også være uanmeldt.

Et ordinært tilsyn omfatter hele råstofgraven samt alle vilkår i tilladelsen og kaldes et fuldt tilsyn. De centrale forhold er overholdelse af driftstider og gravegrænser, støj og støv, indvindingsmængde og løbende efterbehandling. Helt centralt er kontrol for spild omkring tanke og driftsanlæg samt korrekt oplag og tankning af olieprodukter. Ved tilsynet har indvinder mulighed for at afklare tvivlsspørgsmål, f.eks. omkring aktuelle eller fremtidige ansøgninger og tilladelsens vilkår for drift og efterbehandling.

Ekstraordinære tilsyn:

De ekstraordinære tilsyn har normalt ikke fuldt omfang og kan have forskellige karakter. De kan være baseret på henvendelser fra borgere eller andre, de kan vedrøre aktuelle forhold som støv, støj, spild eller andet, men kan også være planlagte, anmeldte og målrettet konkrete situationer ved ansøgning eller efterbehandling. De ekstraordinære tilsyn rummer også feltbesigtigelser ifm. VVM-screening.

Tendenser, vi ser ved tilsyn

Det generelle billede ved tilsynene er, at gravningen foregår med øget omhu og fokus på de mulige gener for miljø og omgivelser. På de ordinære tilsyn ses færre overtrædelser af vilkår for renholdning af tilladelsesarealer samt opbevaring af brændstof og kemikalier.

Ved tilsynet drøftes også nye tiltag i grusgravene i forhold til produktion og anvendelse af råstoffer. Vi oplever i højere grad end tidligere, at alle råstofgravens materialer udnyttes. Bedre teknikker og materiel giver nu mulighed for, at:

- Overjord, der tidligere altid blev kasseret og efterladt i grusgraven, nu sorteres og sælges som rene sand-, grus- og stenprodukter.
- Ler og silt fra finkornede sandmaterialer sorteres fra og kan tilsættes andre materialer til produktion af f.eks. stabilgrus.
- Overjord nu også sælges usorteret, hvor den på bygge- og anlægspladser, ved hjælp af kalkstabilisering, kan anvendes som bundsikringsmateriale.
- I Faxe Kalkbrud mobiliseres gamle overjordsdepoter, som med tilført kalk, har stort salgspotentiale.
- Henlagte kalk-flintlagre gensorteres i et avanceret anlæg til ren kalk og stenprodukter.

Ligeledes ses, at råstofvinduerne i stadig højere grad minimerer deres gener for omgivelserne. I flere grave er nu indsat hjulvaskeanlæg, som modvirker, at lastvognene fører støv og mudder ud på de tilstødende veje.

VVM-screening og feltundersøgelser

Feltundersøgelserne bidrager til VVM-screening for miljøvurderingspligt og screening efter habitatbekendtgørelsen af projektet. Der er fokus på bilag IV-arter og deres raste- og yngleområder, som kan være til hinder for råstofvindningen. Relevante arter eftersøges på det ansøgte areal. Det er sæsonbestemt og skal foregå tidligt i ansøgningsprocessen fra april til august, hvor arterne ses eller samles for at yngle. Arterne og deres raste- og yngleområder kan både findes på land, i vand og i træerne.

Der er i årets 1. halvdel udført 11 besigtigelser med feltundersøgelser af lokaliteter, hvor der er ansøgt om indvindingstilladelse. Der er ved flere råstofgrave konstateret bilag IV-arter. I nogle tilfælde betyder fund af bilag IV-arter eller vigtigt levested, at der skal foretages en miljøkonsekvensvurdering. Screeningen kan også medføre, at ansøger justerer ansøgningen til et mindre areal end oprindeligt.

Håndhævelser

Håndhævelse har i første halvår kun været nødvendig i et tilfælde med en henstilling overfor et for højt overjordslager.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)
Flemming Damgaard Larsen	Medlem	(V)

Bilag

.

Punkt 5: Orientering om Miljø- og Fødevareklagenævnets stadfæstelse af den genvedtagne Råstofplan 2020 med tre justeringer

EMN-2024-04714

Bilag

Klagenævnets afgørelse af 27/6-25 af klage fra Nymølle Stenindustrier A/S om flere punkter i råstofplanen og miljøvurderingen

Klagenævnets afgørelse af 27/6-25 af klage fra grundejerforening og udviklingsforum om Gevninge interesseområde

Klagenævnets afgørelse af 27/6-25 af klage fra borgere om Myrup Graveområde

Klagenævnets afgørelse af 27/6-25 af klage fra borgere om Vallestrup Graveområde

5 (Åben) Orientering om Miljø- og Fødevareklagenævnets stadfæstelse af den genvedtagne Råstofplan 2020 med tre justeringer

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-04714

Dok ID: 12302901

Resumé

Miljø- og Fødevareklagenævnet har med fire afgørelser den 27. juni 2025 behandlet seks klager over Region Sjællands genvedtagne Råstofplan 2020. Afgørelserne betyder samlet set, at Råstofplan 2020 er stadfæstet og gældende i sin helhed. Der sker dog ændringer af tre af råstofplanens retningslinjer. Klagenævnets afgørelser giver samtidig et godt fundament for det igangværende arbejde med Råstofplan 2026 og betyder også, at der er et formelt og juridisk grundlag for at meddele tilladelser til råstofindvinding.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Den 9. april 2024 genvedtog Regionsrådet Råstofplan 2020, da Miljø- og Fødevareklagenævnet (Klagenævnet) den 23. juni 2023 havde hjemvist hele planen. Der kom seks klager over den genvedtagne Råstofplan 2020. Klagenævnet har den 27. juni 2025 behandlet alle seks klager, jf. de fire *vedlagte* afgørelser.

Klagenævnets afgørelser betyder, at Råstofplan 2020 er stadfæstet og derfor gældende. Der skal dog ske ændringer i tre ud af råstofplanens 17 oprindelige retningslinjer:

- Klagenævnet ophæver retningslinjerne 7 og 10, der skal udgå af råstofplanen.
- I retningslinje 3 bortfalder en række forudsætninger for Mogenstrup Graveområde i Holbæk Kommune.

Samlet set er det positivt, at Råstofplan 2020 er gældende med de få justeringer. Ligeledes er det positivt, at Region Sjællands juridiske grundlag, faglige begrundelser og miljøvurdering findes tilstrækkelige, herunder også den forkortede høringsproces ved genvedtagelsen af råstofplanen.

Afgørelsen giver et godt fundament for arbejdet med Råstofplan 2026, som er i tidspres, og som i høj grad tager udgangspunkt i Råstofplan 2020's rammer med bæredygtighed og borgerhensyn. Samtidig betyder det, at der er et formelt og juridisk grundlag for at meddele tilladelser til råstofindvinding i Region Sjælland. Det er vigtigt for samfundets behov for råstoffer.

Nedenfor gennemgås først Klagenævnets begrundelser for at ændre de tre retningslinjer. Herefter oplistes de øvrige klagepunkter, hvor regionen har fået medhold.

De tre ændrede retningslinjer og Klagenævnets begrundelser

1. Ophævelse af retningslinje 7 om kontinuerlig fremdrift i råstofgrave for at forkorte de miljømæssige gener og for at fremskynde efterbehandlingen.
Klagenævnet finder, at forholdet ikke vedrører selve råstofindvindingen, som kræves efter råstofloven. Det understreges, at råstofloven allerede kræver, at en tilladelse ibrugtages inden tre år, og bortfalder, hvis den ikke udnyttes i tre på hinanden følgende år.
2. Ophævelse af retningslinje 10 om, at kommunal tilladelse til anlæg til behandling af genbrugsmaterialer i forbindelse med en råstofgrav, af hensyn til miljømæssige forhold, kun bør meddeles på strategisk udvalgte lokaliteter.
Klagenævnet finder, at retningslinjen fastsætter rammer for kommunens skøn i forbindelse med tilladelse efter anden lovgivning, og at der ikke er hjemmel til dette efter råstofloven.
3. Ændringer i retningslinje 3, hvor hovedparten af forudsætningerne for Mogenstrup Graveområde i Holbæk Kommune fjernes.
Klagenævnet finder, at forudsætningerne ikke er af overordnet karakter, som kræves i råstofloven. Følgende tekst udgår derfor:
 - Indvindingen skal foregå fra øst/sydøst mod vest, så indvindingsgener for sommerhusområdet begrænses så længe som muligt
 - Som støjværn må bakkens nordside, ind mod sommerhusområdet, ikke gennemgraves. I nødvendigt omfang anlægges støjvolde
 - Der må ikke opstilles hverken knuse- eller sorteringsanlæg o.l.
 - Der må ikke ske udlevering af materialer
 - Der må ikke foretages indvinding i perioden fra 15. juni til 15 august samt i øvrige ferieperioder og helligdage

Øvrige klagepunkter, hvor regionen får medhold

Klagenævnets afgørelser betyder, at klagerne ikke har fået medhold i klagepunkter vedrørende:

1. Miljøvurderingen af råstofplanen efter miljøvurderingsloven, også de nyudlagte graveområder. Klagenævnet finder, at Region Sjællands niveau og vurderinger er tilstrækkelige.
2. Regionens overordnede afvejninger efter råstoflovens formålsbestemmelser og råstofforsynings-, erhvervs- og miljøhensyn i råstoflovens §§ 1 og 3 findes tilstrækkelige.
3. Retningslinjerne 3 (en del af 3), 4, 8, 9, 13 og 15, som Klagenævnet fastholder som gældende.
4. Fastholdelse af råstofinteresseområde ved Gevninge i Lejre Kommune. Klagerne får ikke medhold vedrørende bl.a. regionens forkortede høringsprocedure ved genvedtagelsen, forholdet til kommunal planlægning, Nationalpark Skjoldungernes Land, kystnærhedszonen, drikkevandsinteresser, naturforhold, miljøforhold, trafikforhold og ejendomsværdi.
5. Udvidelse af Myrup Graveområde i Næstved Kommune. Klagerne får ikke medhold vedrørende bl.a. vægtningen af råstofressourcen og dens beskaffenhed, afvejning af landskabelige og miljø- og erhvervsmæssige forhold. Klagenævnet finder dog, at klagerne på syv ejendomme burde have modtaget Region Sjællands afgørelse om genvedtagelse af råstofplanen, inkl. klagevejledning. Klagerne fik derfor forlænget klagefristen, men fik ikke medhold i selve klagens indhold.

6. Udlægning af Vallestrup Graveområde i Holbæk Kommune. Klagerne får ikke medhold vedrørende bl.a. forvaltningsskik, inddragelse af oplysninger fra borgere og andre myndigheder, adgangsvej, trafikforhold, naturforhold og miljøforhold.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Anbefales.

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)
Flemming Damgaard Larsen	Medlem	(V)

Bilag

1. Klagenævnets afgørelse af 27/6-25 af klage fra Nymølle Stenindustrier A/S om flere punkter i råstofplanen og miljøvurderingen (DokID: 12295294 - EMN-2024-04714)
2. Klagenævnets afgørelse af 27/6-25 af klage fra grundejerforening og udviklingsforum om Gevninge interesseområde (DokID: 12295306 - EMN-2024-04714)
3. Klagenævnets afgørelse af 27/6-25 af klage fra borgere om Myrup Graveområde (DokID: 12295318 - EMN-2024-04714)
4. Klagenævnets afgørelse af 27/6-25 af klage fra borgere om Vallestrup Graveområde (DokID: 12295316 - EMN-2024-04714)

Punkt 6: Orientering om Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse i klagesag om afslag på gravetilladelse

EMN-2024-08884

Bilag

Klagenævnets stadfæstelse af 27.06.2025 af Regionens afslag

6 (Åben) Orientering om Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse i klagesag om afslag på gravetilladelse

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-08884

Dok ID: 12302868

Resumé

Miljø- og Fødevareklagenævnet har stadfæstet Region Sjællands afslag på tilladelse til indvinding af råstoffer på Kaldredvej 56 i Kalundborg Kommune, herunder regionens vurdering af, at der ikke skal meddeles råstoftilladelse uden for graveområde. Klagenævnet finder, at regionens afgørelse er tilstrækkeligt oplyst og begrundet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Forretningsudvalget.

Sagsfremstilling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i klagesag stadfæstet Region Sjællands afgørelse af 24. oktober 2024 om afslag på ansøgning om tilladelse til indvinding af råstoffer på Kaldredvej 56 i Kalundborg Kommune. Afgørelse af 27. juni 2025 er vedlagt.

Det ansøgte areal er beliggende i Kalundborg Regionale Graveområde og omfatter ca. 10 ha i råstofplanens interesseområde og ca. 0,5 ha i graveområde.

Afslaget blev påklaget af ansøger, der bl.a. finder, at regionens afgørelse er mangelfuldt begrundet, og at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst, ligesom der burde være meddelt tilladelse efter råstofplanens retningslinje 2 om tilladelse uden for graveområde.

Med udgangspunkt i Råstofplanens retningslinje 2 vurderer Region Sjælland i afslaget:

- At der ikke foreligger væsentlige samfundsinteresser eller særlige forhold, der kan føre til tilladelse udenfor udlagt graveområde.
- At der ikke er tale om et særligt råstof, men grus af god kvalitet, som også findes i de nærliggende graveområder.
- At det ansøgte ikke er en mindre udvidelse af en eksisterende indvinding eller en kortvarig indvinding til et større anlægsprojekt.

Klagenævnet finder, at regionens afgørelse er tilstrækkeligt oplyst og begrundet og bemærker, at der ved ansøgninger påhviler ansøger et større ansvar for at bistå med sagsoplysninger. Det indgår i Klagenævnets vurdering, at der ikke er tale om en kortvarig indvinding i forbindelse med større anlægsprojekter, eller en mindre udvidelse af igangværende gravning.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Anbefales.

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)
Flemming Damgaard Larsen	Medlem	(V)

Bilag

1. Klagenævnets stadfæstelse af 27.06.2025 af Regionens afslag (DokID: 12283921 - EMN-2024-08884)

Punkt 7: Orientering om arbejdet med affaldssortering i Region Sjælland og Stena kontrakt

EMN-2022-10578

7 (Åben) Orientering om arbejdet med affaldssortering i Region Sjælland og Stena kontrakt

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2022-10578

Dok ID: 12313695

Resumé

Udvalget blev den 2. juni 2025 orienteret om affaldsprojektets fremdrift og efterspurgt yderligere indsigt i administrationens planer for at accelerere implementeringen samt rolle- og ansvarsfordelingen. Der blev også efterspurgt mere viden om affaldets håndtering og arbejdet med leadområdet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

På mødet i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø den 2. juni 2025 blev udvalget orienteret om status og fremdrift i affaldsprojektet. I den forbindelse udtrykte udvalget et ønske om yderligere indsigt i, hvordan administrationen konkret planlægger at accelerere implementeringen af affaldssortering samt rolle- og ansvarsfordeling. Derudover efterspurgt udvalget mere detaljeret information om den videre håndtering og behandling af affaldet. Herudover ønskede udvalget at blive nærmere orienteret om det igangværende arbejde med leadområdet.

Roller og ansvar

At implementere og praktisere affaldssortering er en kompleks opgave - og alle i organisationen spiller i en vis grad en rolle. Mens alle medarbejdere i løbet af en arbejdsdag sorterer affald, er der nogle medarbejdere, der spiller en større rolle i affaldshåndteringen. Det drejer sig for eksempel om de serviceassistenter, som tømmer affaldsspande og transporterer affald internt på matriklerne.

Overordnet ansvarsfordeling på affaldsområdet

- Det enkelte virksomhedsområde (Sygehuse, Psykiatrien og andre affaldsproducerende virksomheder) har ansvar for at implementere udvidet affaldssortering jf. budgetindsatsen. Virksomhedsområderne har det juridiske og praktiske ansvar for korrekt affaldssortering.
- Produktion, Logistik og Transport (PLT) er kontraktholder på renovatøraftalen. Renovatøren er den private virksomhed (lige nu Stena), der afhenter, oparbejder og står for videre genanvendelse af affaldet. PLT sikrer, at aftalen overholdes, og at affald afhentes fra regionens matrikler. Det er PLT, som afholder udgifterne forbundet med affaldshåndtering. Gebyrer i forbindelse med fejlsorteringer viderefaktureres dog pågældende virksomhed.
- Regional Enhed for Grøn Omstilling (REGO) havde ansvar for budgetinitiativet "Mere og bedre affaldssortering 2023-2024" til samlet 10 mio. kr. Projektet har fokuseret på at udvikle et centralt og ensartet affaldskonceptet til hele Region Sjælland. Midlerne er alene

fordelt og anvendt til, at matriklerne har mulighed for at købe nødvendigt materiel som affaldsbeholdere og affaldspiktogram-klistermærker. Som del af projektet, er der blandt meget andet udviklet en række kommunikationsmaterialer, som understøtter korrekt sortering f.eks. sorteringsvejledninger, informationsfoldere samt et e-læringsforløb om affaldssortering. Derudover er der afholdt fysiske undervisningsforløb om affald og grønt ambassadørskab til de Grønne Ambassadører.

Status på aftalen med Stena

Der sker en løbende udvikling på affaldssortering. Det sker i form af ændrede vejledninger fra Miljøstyrelsen, der stiller krav til matriklerne og f.eks. medfører øget behov for komprimator og container til affaldet.

- I 4. kvartal 2024 har PLT implementeret renovatøraftalen med Stena på alle matrikler. Det har givet anledning til forvirring, da der var uoverensstemmelse i forbindelse med udskiftning bl.a. antal og størrelse på containere og komprimatorer fra den tidligere leverandør til Stena. Derudover opleves udfordringer i forbindelse med opstarten herunder:
 - Kontraktforståelsen primært omkring materiellets f.eks. containere og komprimatorer beskaffenhed ift. hjul og håndtag.
 - Stigning i antallet af afgifter for fejlsorteringer.

Derfor er der etableret en række tiltag:

- Der er i 2025 ansat en koordinator, som er bindeled mellem virksomhedsområderne og Stena, så der bliver taget hånd om udfordringer og behov, der opstår i virksomhedsområder.
- Der afholdes løbende driftsmøder med Stena for at sikre et godt og konstruktivt samarbejde.
- Der afholdes opfølgingsmøder vedrørende fakturering.

Grundet skift af renovatør, implementering og opgørelsen af data på perioder er det lige nu ikke muligt at give et retvisende billede af genanvendelsesprocenten og økonomien med den nye renovatør. Det forventes, at der ultimo 2025 kan gøres status for både økonomi og genanvendelse.

Affaldets rejse

I 2023 producerede Region Sjælland ca. 5200 ton affald. Alt efter affaldstype kommer affaldet på hver sin rejse. Noget affald får nyt liv, mens andet affald energiudnyttes eller graves ned. Størstedelen af regionens affald (75 %) blev sendt til energiudnyttelse (forbrænding). Dette gør sig gældende for restaffaldet, klinisk risikoaffald og medicinaffald. En meget lille andel af vores affald deponeres – dette er primært porcelæn. Ca. 25 % af vores affald blev i 2023 udsorteret til genanvendelse.

Ikke alt affald er lige let at genanvende, og selv hvis 100 procent af én type affald udsorteres, vil der altid være en vis procentdel, der ikke kan genanvendes. Både på sorterings- og genanvendelsesplan er der derfor affald, som sorteres fra til forbrænding eller deponi. Dette kaldes tabsraten og varierer mellem affaldsfraktioner. Tabsraten for papir, pap og glas er lav, hvorimod den for plastik samt mad- og drikkekartoner er høj. Markedet er i konstant udvikling, så tabsraterne vil sandsynligvis ændre sig i takt med, at blandt andet teknologien til genanvendelse forbedres.

Selvom regionen i 2023 udsorterede 25 % af affaldet til genanvendelse, vurderes kun ca. 18 % reelt genanvendt. På mange matrikler affaldssorteres der i stor grad, men der er fortsat lang vej til målet om 60 % genanvendelse inden 2030.

Det er ikke bare nødvendigt at blive bedre til at affaldssortere. Bedre og grønne krav til det, regionen indkøber, er centralt.

Lead-område: Mere og bedre affaldssortering

I 2023 vedtog regionerne den Fællesregionale Strategi for Grønne Hospitaler, som har til hensigt at halvere hospitalernes CO₂-udledninger inden 2035 og opnå klimaneutralitet i 2050. Som del af strategien har regionerne forskellige lead-områder. Region Sjælland er lead på området ”Mere og bedre affaldssortering”.

Regionerne har forskellige rammevilkår inden for affaldsområdet, hvorfor leadet tager fat om områder, hvor regionerne har mulighed for fælles løsninger. Af den årsag, er der i samråd med de andre regioner valgt et særligt fokus på at nedbringe mængderne af klinisk risikoaffald. Der produceres rigtig meget af dette affald – i Region Sjælland er cirka 10 % af det samlede affald klinisk risikoaffald. Det er både omkostnings- og CO₂ tungt at bortskaffe klinisk risikoaffald, og da det bortskaffes til forbrænding, går en masse ressourcer tabt. En ny vejledning fra Miljøstyrelsen om håndtering af klinisk risikoaffald fra februar 2025 ligger op til, at mere af det kliniske risikoaffald kan bortskaffes til genanvendelse fremfor forbrænding.

Leadområdet understøtter øget samarbejde på tværs af regionerne, således vi sammen kan nedbringe mængderne af klinisk risikoaffald, men også blive bedre til at sortere og håndtere vores affald generelt.

Der arbejdes helt konkret med at kortlægge regler, adfærd, best practice mv. relateret til sortering og håndtering af klinisk risikoaffald. Denne viden vil blive delt med de andre regioner og vil kunne bruges i arbejdet med at reducere mængden af klinisk risikoaffald.

Slutteligt arbejdes der på en større kampagne om reduktion af klinisk risikoaffald.

Videre plan for fuld implementering på udestående matrikler

På seneste udvalgsmødefik udvalget forelagt afrapportering på budgetindsats om øget affaldssortering. Af afrapporteringen fremgik det, at de fleste større matrikler er fuldt implementeret, mens SUH Køge og Roskilde endnu ikke er startet op. Det vurderes, at forsinkelse i implementering skyldes manglende ressourcer.

Der sættes i efteråret forventeligt gang i udpegning af flere grønne ambassadører på de ikke implementerede matrikler. De grønne ambassadører fungerer i implementeringen af affaldssortering som superbrugere for nærmeste kollegaer.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)
Flemming Damgaard Larsen	Medlem	(V)

Bilag

.

Punkt 8: Vedtagelse af Klimahandleplan 2025-27

EMN-2025-02912

Bilag

Region Sjælland Klimahandleplan 2025-2027

8 (Åben) Vedtagelse af Klimahandleplan 2025-27

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2025-02912

Dok ID: 12248949

Resumé

Grøn Fremtid 2035 er Region Sjællands 10-årige strategi for grøn omstilling, som skal sikre, at Region Sjælland når sit mål om en 50%-reduktion af klimagasudledningen i 2035. Det er en ambitiøs målsætning, som nødvendiggør, at alle centre og virksomhedsområder bidrager. Da organisationen ikke kan sætte alle nødvendige indsatser i gang på en og samme tid, udarbejdes der 2-årige klimaplaner, hvori indsatser for den konkrete planperiode prioriteres. Klimahandleplan 2025-27 forelægges nu til godkendelse.

Indstilling

Administrationen indstiller, at klimahandleplan 2025-27 godkendes.

Sagens afgøres i Regionsrådet.

Sagsfremstilling

Regionsrådet godkendte den 6. maj 2025 Region Sjællands 10-årige strategi for grøn omstilling – Grøn Fremtid 2035. Strategien omfatter Roadmap 2035, som anviser, hvordan Region Sjælland halverer sin CO₂-udledning frem mod 2035.

Hvert andet år forelægges en 2-årig klimahandleplan. Med klimahandleplanen prioriteres de indsatser, der igangsættes i planperioden, og som efterfølgende udmøntes i Lokale Grønne Aftaler.

Klimahandleplan 2025-27

Handleplanen for planperioden 2025-27 omfatter i alt 54 indsatser og initiativer. 29 indsatser med reduktionspotentialer og 25 organisatoriske indsatser, som understøtter den grønne omstilling bredt i organisationen. Klimahandleplanen 2025-27 er *vedlagt* som bilag.

Med de prioriterede indsatser vil Region Sjælland opnå en samlet CO₂-reduktion i 2025-27 på 10 procent.

Det er vigtigt at bemærke, at beregninger af CO₂-potentialer altid er behæftet med en vis usikkerhed, da de bygger på antagelser og forudsætninger, som kan ændre sig i planperioden. Samtidig er klimadata noget, der løbende udvikler sig, og som virksomheder og organisationer i disse år bliver bedre og bedre til at anvende og forfine. Reduktionspotentialer i planperioden omfatter således også både tiltagsreduktioner samt dataforbedringer.

Tiltagene i Klimahandleplan 25-27 fordeles sig jævnt ud på den regionale virksomhed. Af understående liste ses fordelingen på virksomhedsområder og centre:

KI = Koncern Indkøb / U. Koncern Økonomi	6 indsatser
KD = Koncern Digitalisering	2 indsatser
MEDICO = Medicoteknisk afdeling	1 indsats
SYGEHU = Sygehusene (alle)	12 indsatser
AMGROS = Fællesregional medicinindkøb	1 indsats
FOREBYG. SEKR = Forebyggelsessekretariatet	1 indsats
REGO = Regional Enhed for Grøn Omstilling	21 indsatser
BYG = Koncern Byg / u. Sundhedsstrategisk Planlægning	9 indsatser
PHC = Præhospitalt Center	1 indsats
APOTE= Sygehusapoteket	1 indsats
ALLE = Hele organisationen inkl. Tværgående centre	5 indsatser

Bemærk: Nogle indsatser har 2 indsatsansvarlige, hvorfor summen er større end antallet af indsatser.

Roadmap 2025-27s

Klimahandleplan 2025-27 omfatter et roadmap, der viser hvilke CO₂-reduktioner, der forventes af de prioriterede indsatser.

Der tages udgangspunkt i CO₂-udledningerne fra baselineåret 2022, som er det fællesregionalt aftale baselineår for den fællesregionale klimaaftale Grønne Hospitaler fra 2024.

Samlet set forventes Region Sjælland med Klimahandleplan 2025-27 at have reduceret sin CO₂-udledning med 30% fra baselineåret 2022 frem til 2027.

Roadmap-scenariet tager højde for den forventede vækst i sundhedssystemet. Her er antagelserne for vækstscenariet "usund aldring" ved VIVE (2018) anvendt, som betyder, at der reelt kan vise sig mere øget aktivitet. Roadmappet tager ikke højde for effekten af de opgaver, som regionerne overtager fra kommunerne som konsekvens af sundhedsreformen.

Roadmappet omfatter også reduktioner fra nationale og internationale leverandører, som forventes i kraft af samfundets generelle omstilling på energi- og transportområderne.

Dertil lægges de konkrete tiltag i klimahandleplanen samt forventede forebyggelsestiltag og tiltag inden for digital og optimeret behandling.

Lokale Grønne Aftaler

Klimahandleplanen udmøntes i de såkaldte Lokale Grønne Aftaler (LGA). De udarbejdes i dialog mellem udvalgte centre og virksomhedsområderne og den Regionale Enhed for Grøn Omstilling (REGO).

Med aftalerne sikres placering af ansvar og fremdrift for de konkrete indsatser og tiltag. Samtidig tydeliggøres lokale mål og særlige fokus i den grønne omstilling for den øvrige organisation.

Udarbejdelse af lokale grønne aftaler igangsættes i efteråret 2025 og forventes afsluttet i 1. kvartal 2026.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med økonomi, som kræves særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Anbefales.

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)
Flemming Damgaard Larsen	Medlem	(V)

Bilag

1. Region Sjælland Klimahandleplan 2025-2027 (DokID: 12307101 - EMN-2025-02912)

Punkt 9: Udviklingsmidler til grøn omstilling 2025

EMN-2024-11016

9 (Åben) Udviklingsmidler til grøn omstilling 2025

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-11016

Dok ID: 12225843

Resumé

I budgetaftalen for 2025 er der afsat 4 mio. kr. til grøn omstilling i Region Sjælland. På grund af sundhedsreformen anbefales det, at midlerne anvendes til projekter inden for områder, hvor regionen fortsat har kompetence. Der fremlægges to forslag i denne sag indenfor mobilitet og uddannelse: En udvidelse af KlimaKickstart-projektet målrettet SOSU-uddannelserne og udvikling af mobilitetsplaner for regionens største sygehuse. Projekterne udvikles videre i efteråret 2025.

Indstilling

Administrationen indstiller, at der arbejdes videre med projekter inden for mobilitet og uddannelse i anvendelsen af udviklingsmidler til grøn omstilling 2025.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

I budgetaftalen for 2025 er der afsat 4 mio. kr. til indsatser, der understøtter den grønne omstilling i Region Sjællands geografi. Midlerne udmøntes af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Region Sjælland har igennem en årrække bidraget aktivt til en mere bæredygtig og klimarobust udvikling i regionen gennem partnerskaber og tværgående samarbejder om grønne projekter. Med den kommende sundhedsreform er 2025 dog det sidste år, hvor regionen har mulighed for at anvende regionale udviklingsmidler til projekter, der understøtter grøn omstilling i det geografiske område.

På udvalgsrådet den 27. januar 2025 drøftede og prioriterede udvalget anvendelsen af de afsatte 4 mio. kr. til grønne udviklingsprojekter. På mødet den 2. juni 2025 blev udvalget orienteret om, at der er usikkerhed omkring det fremtidige lovgrundlag for regionale indsatser på området efter den 1. januar 2026. Administrationens vurdering var, at det ikke var hensigtsmæssigt at igangsætte nye projekter, før der forelå klarhed over det juridiske grundlag.

Sundhedsreformens lovpakke 2 blev sendt i høring i juni 2025. Den indeholder ikke overgangsbestemmelser for projekter omfattet af opgavebortfald. På den baggrund anbefales det, at de afsatte midler anvendes til projekter, der fremmer grøn omstilling inden for områder, hvor Region Sjælland fortsat har kompetence og lovhjemmel.

Udvalget anmodede derfor administrationen om at udarbejde forslag til alternative anvendelsesmuligheder for midlerne. Nærværende sag præsenterer disse forslag.

Konkret foreslås det at igangsætte projekter inden for uddannelse og mobilitet:

1. Uddannelsesområdet

I samarbejde med ZBC foreslås en udvidelse af det eksisterende projekt *KlimaKickstart*, som har til formål at styrke erhvervsskoleelevers viden og kompetencer inden for grøn omstilling.

Projektet består af tre hovedelementer:

1. Udvikling af undervisningsmateriale
2. Opkvalificering af undervisere
3. Uddeling af informationsmateriale til grundskoler

Den foreslåede udvidelse retter sig mod SOSU-uddannelserne. Formålet er at sikre, at kommende sundhedsfaglige medarbejdere – herunder mange af dem, der fremadrettet vil arbejde på regionens sygehuse – allerede under uddannelsen opnår viden og kompetencer, der gør dem i stand til at bidrage til den grønne omstilling i sundhedssektoren.

På udvalgmødet vil administrationen give en status for det nuværende arbejde i KlimaKickstart projektet.

2. Mobilitetsområdet

Det foreslås at udvikle et projekt med fokus på mobilitetsplaner for regionens største sygehuse, som et konkret bidrag til at realisere Region Sjællands strategi om grøn omstilling og bæredygtig udvikling.

Mobilitetsplaner er et effektivt redskab til at fremme sundere og mere bæredygtige transportvaner blandt medarbejdere, patienter og pårørende ved at gøre det lettere og mere attraktivt at vælge gang, cykel, kollektiv transport og samkørsel. Indsatser som bedre skiltning, sikre adgangsveje, tydelig information og tilgængelig infrastruktur kan understøtte denne adfærdsændring. Der vil samtidig kunne stilles krav om, at projekterne integrerer løsninger inden for tilgængelighed, biodiversitet, grøn energi, genanvendelse og regnvandshåndtering (LAR), så mobilitetsplanerne også bidrager til den samlede bæredygtighedsindsats.

Der lægges op til et bredt samarbejde med kommuner, trafikselskaber, hospitaler og mobilitetseksperter om udarbejdelse af konkrete handlingsplaner.

En særlig mulighed ses i forbindelse med udbygningen af Sjællands Universitetshospital i Køge, hvor nye fysiske rammer og ændringer i dagligdagen skaber et unikt mulighedsrum for at påvirke transportvaner. Køge Kommune og Movia har allerede tilkendegivet interesse i at indgå i et samarbejde om en mobilitetsplan for hospitalet, hvilket kan blive et pilotprojekt for arbejdet i resten af regionen. Projektet understøtter den grønne omstilling ved at fremme grønne transportmuligheder til og fra Region Sjællands matrikler.

Næste skridt

Begge projekter er på et indledende udviklingsstadium. Administrationen vil i efteråret 2025 arbejde videre med de konkrete projektbeskrivelser i samarbejde med relevante aktører. Det forventes, at udvalget godkender udmøntningen af udviklingsmidlerne til grøn omstilling til november 2025.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med nogen særskilte udgifter.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)
Flemming Damgaard Larsen	Medlem	(V)

Bilag

.

Punkt 10: Mødeplan 2026

EMN-2024-10186

10 (Åben) Mødeplan 2026

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-10186

Dok ID: 12317753

Resumé

Forslag til udvalgets mødeplan for 2026 forelægges til godkendelse.

Indstilling

Administrationen indstiller, at mødeplan for 2026 godkendes.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Kalenderåret 2026 markerer en overgangsperiode, hvor Region Sjælland fortsat varetager driften samtidig med, at der igangsættes forberedelser til en ny organisering i Region Østdanmark.

De stående udvalg har i denne periode en vigtig rolle i forhold til at fastholde fokus på væsentlige driftsopgaver.

Samtidig forventes et gradvist fald i antallet af sager i takt med, at opgaver udfases, og de forberedende politiske organer overtager en større del af det fremadrettede arbejde.

På den baggrund foreslår administrationen en mødekadence, der er tilpasset det forventede aktivitetsniveau og samtidig sikrer en grundig overlevering af centrale indsatser til de kommende organer.

Som udgangspunkt planlægges der med fem møder for Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø i 2026. Mødet i marts er lagt for at sikre fremdrift i arbejdet med Råstofplan 2026.

Forslag til mødeplan for 2026

- Mandag den 26. januar kl. 15-18
- Mandag den 30. marts kl. 16-18
- Mandag den 11. maj kl. 15-18
- Mandag den 28. september kl. 15-18
- Mandag den 9. november kl. 15-18

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Mødeplan for 2026 blev godkendt.

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)
Flemming Damgaard Larsen	Medlem	(V)

Bilag

.

Punkt 11: Aktuelle sager

EMN-2024-10186

Bilag

Region Sjællands bemærkninger til klagen

Forslag til Kalundborg Kommuneplan 2025

Forslag til Stevns Kommuneplan 2025

Høringssvar til Forslag til Kommuneplan 2025 for Kalundborg Kommune

Høringssvar til Forslag til Kommuneplan 2025-2037 for Stevns Kommune

11 (Åben) Aktuelle sager

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø

Sags ID: EMN-2024-10186

Dok ID: 11936883

Resumé

Administrationen orienterer om aktuelle sager inden for udvalgets område.

Indstilling

=

Sagsfremstilling

Orientering om møde med Vejdirektorat om motorvejsprojekter og råstoffer

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø blev den 4. september 2023 orienteret om høringssvar til anlægslov for Kalundborgmotorvejens 3. etape mellem Kalundborg og Knabstrup. Region Sjælland havde bl.a. bemærkninger om muligheden for sidetag i forbindelse med motorvejsprojektet. Sidetag betyder råstofindvinding nær selve vejtracéet.

Administrationen havde den 4. juni 2025 møde med Vejdirektoratet om råstofbehovet og muligheden for sidetag i forbindelse med Kalundborgmotorvejens 3. etape og ny motorvej mellem Næstved og Rønnede. Vejdirektoratet forventer at benytte sig af sidetag på et areal langs Kalundborgmotorvejen og på to arealer langs motorvejen mellem Næstved og Rønnede til at dække en del af råstofforbruget i projektet. To af arealerne ligger i råstofplanens interesseområde, men ingen i graveområde. Vejdirektoratet forventer, at sidetage vil blive omfattet af anlægslovene, hvorved staten overtager regionens kompetence og bliver tilladelsesmyndighed på råstofområdet. Regionen skal derfor ikke meddele råstoffilladelserne, men Vejdirektoratet er interesseret i at drage nytte af regionens erfaringer vedrørende råstoffilladelser, herunder særligt vedrørende myndighedssamarbejde og miljøvurderinger.

Orientering om, at afslag på tilladelse i Madelung Grusgrav er påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Regionsrådet traf den 6. maj 2025 beslutning om at meddele BG Stone afslag på fornyet tilladelse til råstofindvinding i Madelungs Grusgrav ved Hvalsø, og at meddele påbud om efterbehandling af graven senest den 1. september 2025. Udvalget behandlede sagen på mødet den 28. april 2025.

BG Stone har påklaget afslaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet. BG Stone mener ikke, det er korrekt, at Region Sjælland vurderer, at der ikke har været tilstrækkelig fremdrift i arbejdet med miljøkonsekvensrapporten.

Administrationen vurderer, at klagen ikke giver anledning til, at Region Sjælland ændrer opfattelse af sagen. Administrationen har sendt regionens *vedlagte* bemærkninger til klagen til Klagenævnet.

På baggrund af klagen har administrationen suspenderet fristen for påbuddet om efterbehandling af graven. Fastsættelse af en eventuel ny frist afventer Klagenævnets behandling.

Der vil blive orienteret politisk, så snart Klagenævnet har truffet afgørelse.

Orientering om høringssvar til kommuneplanlægning i Kalundborg Kommune og Stevns Kommune

Kalundborg Kommune og Stevns Kommune har begge sendt *vedlagte* forslag til Kommuneplan 2025 (PDF) i offentlig høring. Høringsmaterialet kan også ses som digitale planer på kommunernes hjemmeside:

- <https://kp2025.kalundborg.dk/>
- <https://stevns.viewer.dkplan.niras.dk/media/d3xb5un2/kommuneplan-2025.pdf>

Administrationen har udarbejdet *vedlagte* to høringssvar. Høringssvarene omhandler området for regional udvikling og råstoffer. Region Sjælland bemærker, at regionen forudsætter, at planforslagenes retningslinjer ikke er til hinder for en udnyttelse af råstofressourcen i overensstemmelse med råstofplanen.

Der er samtidig lavet aftale med Kalundborg Kommune om, at et arealudlæg i en del af Kaldred Graveområde ikke kan udnyttes, førend Region Sjælland har frigivet arealet efter endt råstofindvinding. Der gøres derfor ikke indsigelse mod kommunens arealudlæg.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Der blev orienteret om aktuelle sager.

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)
Flemming Damgaard Larsen	Medlem	(V)

Bilag

1. Region Sjællands bemærkninger til klagen (DokID: 12205903 - EMN-2020-32507)
2. Forslag til Kalundborg Kommuneplan 2025 (DokID: 12278758 - EMN-2020-32690)
3. Forslag til Stevns Kommuneplan 2025 (DokID: 12279146 - EMN-2020-32712)
4. Høringssvar til Forslag til Kommuneplan 2025 for Kalundborg Kommune (DokID: 12307890 - EMN-2020-32690)
5. Høringssvar til Forslag til Kommuneplan 2025-2037 for Stevns Kommune (DokID: 12307873 - EMN-2020-32712)

Punkt 12: Næste møde

EMN-2024-10186

12 (Åben) Næste møde

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10186
Dok ID: 11936913

Resumé

Næste møde i udvalget afholdes mandag den 27. oktober 2025 kl. 15.00-18.00.

Indstilling

-

Sagsfremstilling

-

Økonomi

-

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Næste møde i udvalget finder sted mandag den 27. oktober 2025 kl. 15.00-18.00

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)
Flemming Damgaard Larsen	Medlem	(V)

Bilag

.

Punkt 13: Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling mandag den 1. september 2025

EMN-2024-10186

13 (Åben) Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling mandag den 1. september 2025

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10186
Dok ID: 11936920

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Jorun Bech	Medlem	(A)
Lars Lindskov	Medlem	(M)

Bilag

.

